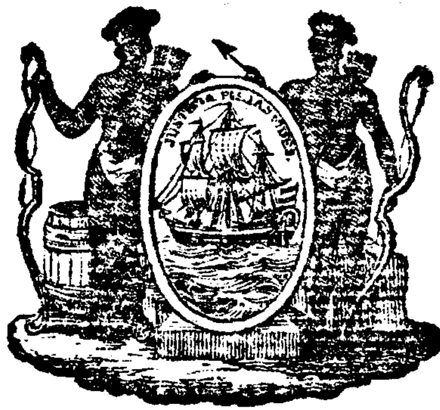
N°. 83. A°. 1835.

ZATURDAG, den 17den OCTOBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 15 October 1835.*

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 14 dezer, n°. 1112/1009, is den Heer Mr. P. FIERS SMEDING, *Lid van het Geregtshof* alhier, met de waarneming der functien van den *Procureur Generaal*, gedurende deszelfs afwezigheid van *Paramaribo*, belast geworden.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Couranten tot en met den 2?sten Augustus 1835.

Nederlanden.

BREDA, den 25 Augustus.

In de *Afrikan Sketches* van den Engelschen reiziger Thomas Pringle treft men de volgende beschrijving aan, van eenen zwerm sprinkhanen in Zuidelijk Afrika:

»Toen wij de vlakte van Glen-Lijnden bereikten, kwamen wij midden door eenen vliegenden zwerm sprinkhanen; dezelve had, terwijl wij naderden, voor ons het aanzigt eener groote sneeuwwolk, die aan de helling van eenen berg blijft hangen en waaruit de sneeuw bij groote vlokken afvalt. In het midden van den zwerm gekomen, was alles rondom en boven ons door een dikke wolk verduisterd; het ruischende geluid der vleugels van deze millioenen insekten was zoo zwaar, als dat van een door water gedreven molenrad. Een vroegere reiziger, Lichtenstein, heeft bij zijne beschrijving dezelfde gelijkenis gebezigd. De grond, over welken zij heenvlogen, was overdekt met dezulken die gewond waren, doordien zij onder het vliegen hunne vlerken hadden beschadigd met te digt op elkander te dringen. Deze gevallen maakten echter slechts een onbeduidend gedeelte uit van de ontzettend groote massa, die zich in de lucht voortspoedde. De wolk, door welke wij alzoo heentrokken, was, naar mijne berekening, eene halve Engelsche mijl breed en twee of drie lang; en evenwel heeft men er nog grootere aangetroffen.

— In een dagblad van New-York leest men als volgt: De kapitein van het Schoonerschip *Palyphemus* verhaalt op den 15den Julij op het meer Ontairo, eene groote zeeslang te hebben gezien. Naardien zij het schip naderde en onder het achterdeel deszelven doorzwom, had hij gelegenheid het dier naauwkeurig te beschouwen. Hij schatte hare lengte op 170 voet; zij was donkerblaauw van kleur met bruine vlekken, en had aan het midden des ligchaams nagenoeg de dikte van een meelvat, van welk punt af de diameter naar den kop en staart merkelijk minder was; de kop was uitermate klein; het dier bleef vijftig minuten zigtbaar en zwom de Laurensrivier af. Deze verklaring van den kapitein wordt door de equipage en passagiers bevestigd.

— In de *Arnhemsche Courant* van 22sten Augustus, lezen wij het volgende, onder den titel *Luchtscheepvaart:*

Er is dezer dagen veel gesproken over eene nieuwe uitvinding, waarvan men zich de mogelijkheid naauwelijks kon voorstellen; wij bedoelen de luchtscheepvaart. Zie hier, wat wij daaromtrent onder de correspondentie van het Londensche Morgenblad lazen: »Geen Engelschman neemt thans een dagblad in de hand, zonder op eene aankondiging van den volgenden inhoud te stuiten: »Europesche luchtscheepvaart-maatschappij. Het eerste luchtschip, de adelaar, 160 voet lang, 50 voet hoog en 40 voet wijd, voor zeventien personen ingerigt, en met het doel gebouwd, om eene regtstreeksche verbindtenis tusschen de verschillende hoofdsteden van Europa aan te knoopen. De eerste proefneming van het nieuwe luchtscheepvaart-stelsel zal van *Londen* naar *Parijs*, en vice versa plaats hebben, en de luchtreizen zullen vervolgens dagelijk, (Zondags zelfs niet uitgenomen) van des morgens 6 uren tot schemeravond worden voortgezet. Intreê één schelling de persoon. »Geen wonder, dat tallooze nieuwsgierigen naar het zoogenoemde arsenaal heen stroomden, om dit wonder-vaartuig in oogenschouw te nemen. Ook de berigtgever ijlde derwaarts. »Ofschoon in de laatste zestig à zeventig jaren — zegt hij — het middel uitgevonden is, waardoor de mensch door de lucht kan reizen, is het echter tot hiertoe nog niemand gelukt, eenen luchtbol naar eene bepaalde plaats heen te sturen, even als zulks met een zeil- of stoomschip plaats heeft: wijl zoodanig luchtgevaarte niet door een gewoon roer te regeren is. En toch behoort er een soortgelijk stuurwerktuig aan bevestigd te worden, zal men het voorgestelde doel bereiken. De ondernemers der luchtscheepvaart hebben dit van zelve ingezien en zoodanig hulpmiddel uitgevonden. Zij vergelijken hun in de lucht drijvend schip met een' in het water zwemmenden visch, en hebben zich alle moeite gegeven, om hetzelve, zoo veel mogelijk, de eigenschappen van genoemden waterreiziger te verschaffen. Te dien einde hebben zij hunne ballon den vorm van eenen horizontalen, aan beide zijden als een' kegel uitloopenden, cijlinder gegeven, welks dimensie toereikend is, om 200,000 kubiekvoeten gaz te bevatten. De ballon gelijkt hierdoor genoegzaam naar een' grooten walvisch. Aan dezen ballon hangt de gondel of schuit, 75 voet lang, in de gedaante van een toegebogen kaarteblad; welke gondel in het midden eene met geteerd lijnwaad overdekte kajuit bevat, waarin 20 personen gemakkelijk kunnen staan of zitten. Even nu als de visch, door middel van een hem eigen organiek werktuig, zijne lucht- of zwemblaas, welke hij kan te zamen drukken of gevuld laten, naar dat hij op- of nederwaarts wil zwemmen, zich in zijn element vrijelijk en gemakkelijk beweegt: zoo heeft ook het luchtschip eene bewerktuiging verkregen, waar door het gaz aan den cijlinder kan ontnomen en in twee dunne ijzeren pijpen vergaderd worden, die buiten om den gondel loopen. De hierdoor vermeerderde specifieke zwaarte van den toestel, maakt, dat hetzelve geregeld kan dalen. Wordt daarentegen het in de pijpen vergaderde gaz weder in den Cylinder gelaten, dan vermeerdert op nieuw deszelfs kracht en de ballon stijgt weder even geregeld. Deze beweegbaarheid eenmaal tot stand gebragt zijnde, kwam het er slechts op aan, te onderzoeken, op welk eene wijze de horizontale voorwaartsbeweging kon geschieden, en ook die zwarigheid meenen de ondernemers overwonnen te hebben, door de nabootsing van den staart en de borst- of buikvinnen van een' visch. Zij hebben te dien einde vier paar zoodanige machines, ter wederzijde twee, met het noodige raderwerk, aan den gondel bevestigd, welke machines door éénen matroos in beweging gebragt kunnen worden. De ondernemers zijn bescheiden genoeg te betuigen, dat zij geenszins het voornemen koesteren, om eenen kampstrijd met de natuur te ondernemen, of tegen den wind op te sturen, maar wel, om altijd, als de zeeman, op gunstig weder te wachten. Intusschen beweren zij, dat, daar het dikwijls gebeurt, dat de wind boven de oppervlakte der aarde uit het zuiden waait en hooger uit eenen tegenovergestelden hoek namelijk het noorden, zij ook dienvolgens hoog of laag kunnen drijven, naar gelang zij zuid- of noordwaarts voort willen.

Men sprak er algemeen van, dat de luchtscheepvaart in den loop dezer maand eenen aanvang zou nemen, waarom de berigtgever, die het voornemen koesterde, de eerste reis mede te doen, naar den vastbepaalden dag zocht te vernemen; maar het antwoord was zoo ingewikkeld, dat het hem voorkwam als of de ondernemers niets anders ten doel hadden, dan hunne beurs te verrijken met de intreêgelden der nieuwsgierigen, en dat zij hun luchtschip, de adelaar, nog wel eenigen tijd voor anker zullen laten liggen. Hunne betuiging, dat zij niet dan bij gunstig weêr plan hebben te vertrekken, doet hen ook altijd eenen goeden slag om den arm houden. Is de wind boven de oppervlakte der aarde gunstig, dan kunnen zij volstaan met te beweren, dat die hooger- op ongunstig waait; is hij beneden ongunstig, dan spreekt het van zelf, dat het opstijgen gevaarlijk is; waait hij uit een' zijdelingschen hoek, dan is er mogelijkheid tot afdrijven, enz., enz. Eindelijk pleit tegen het gevaarlijke hunner onderneming eene vóór jaren te *Parijs* aangekondigde en werkelijke begonnen luchtreis, waaraan *dezelfde* heeren ondernemers te dier tijde deel hadden. Eene buitengewoon groote, voor zeventien personen-zwaarte berekende ballon zou van *Parijs* naar *Londen* vliegen, en dáár, op eenen schoonen zondagmiddag, in Hijdepark nederkomen. Onteibaar was het aantal luchtreizigers, die mêe wilden. Het uur der afreis sloeg; zeventien moedige hoogvliegers klommen in het schuitje; de ballon steeg opwaarts, en een algemeen gejuich weêrgaâmde van alle kanten. Maar de ballon bragt het niet verder dan tot eene hoogte van honderd ellen. Zij daalde en kwam genoegzaam op dezelfde plek neder, van waar zij was opgestegen. De ondernemers namen de vlugt en het luchtgevaarte was spoedig geheel vernield.

Duitschland.

FRANKFORT, den 24 Augustus.

Uit Breslau wordt van den 15 gemeld, dat het garnizoen der stad den vorigen dag naar het legerkamp, tusschen Fürstenau en Beilau, was uitgetrokken. Aldaar verzamelde zich het 6de legerkorps, sterk twee linie- en vier landweer infanterie-regimenten, die in het kamp zouden legeren

en voorts het garde-landweer regiment, twee linie-regementen en 6 regeminten kavallerie met de artillerie, die in den omtrek gekantonneerd worden. Op een mijl afstands van Liegnitz verzamelt zich het 5de armee-korps, van gelijke sterkte als het 6de. Op den 21 werden de vorstelijke personen in Liegnitz gewacht, en zouden de afzonderlijke manœuvres een aanvang nemen. Den 6 September zullen de beide legerkorpsen zich nabij Konradswalde vereenigen, en de beide volgende dagen de groote veldmanœuvres in tegenwoordigheid der vorstelijke personaadjen worden uitgevoerd. De alsdan vereenigde troepen zouden sterk zijn: 53 bataillons, 56 eskadrons, met 24 batterijen. Den 8 en 9 September werden de Vorsten en Prinsen in Breslau gewacht en zouden dezelve den 10 September zich naar Kalisch begeven, alwaar de manœuvres zes dagen moesten duren; dan zouden dezelve over Breslau terugkeeren, om zich naar Töplitz te begeven, waar men den Keizer van Oostenrijk ontmoeten zou.

Uit Kalisch zelve schrijft men van den 13: Reeds genieten wij een' voorsmaak van de drakte welke eerst binnen eenige weken haren grootsten luister zal bereikt hebben. De aanmarsch van troepen duurt onafgebroken voort. Alle wapenkorpsen zijn reeds in 't leger gerukt en de voorloopige oefeningen begonnen. Men behoeft waarlijk niet vooringenomen te zijn, om het leger dat zich in onze nabuurschap verzamelt voor het voortreffelijkste der wereld te houden. Het krachtig en krijgshaftig voorkomen der manschappen, de uitmuntende paarden der ruiterij, vooral echter de artillerie met hare bespanning, zijn met de daad ontzag inboezemend. Binnen acht dagen tijds wordt het garde-detachement van Dantzig hier gewacht, waarna de manœuvres in 't groot zullen aanvangen. Zoo men verneemt zullen ook de pruissische afdeelingen, die bereids herwaarts op marsch zijn, aan al de manœuvres deel nemen. Eene vermenging van dezelve met de Russische troepen, waarvan vroeger gesproken werd, zal niet plaats hebben, ten minste niet in dier voege, dat dezelve in kleine detachementen onder de Russische troepen zouden worden verdeeld. Zonderling is het, dat bij de Russische soldaten algemeen de nogtans geheel ongegronde meening heerscht dat men na de heerschouwing in plaats van Oostwaarts veeleer Westwaarts marcheren zou; zelfs deelen eenige officieren dit gevoelen. Wat men ook hieruit afleiden moge, zooveel is zeker, dat Rusland den vrede wenscht, en zijnerzijds niets voorbedachtelijk tot deszelfs verbreken bijdragen zal. Dat echter eene magt gelijk deze zich noch wetten laat voorschrijven, noch vreeze aanjagen, is uit alles blijkbaar.

Frankrijk.

PARIJS, 23 Augustus.

Nadat gisteren de Kamer der Afgevaardigden achtervolgens en zonder amendement goedgestemd had de door het Ministerie gevraagde sommen voor onderstand aan de door de Cholera aangetaste steden des rijks, voor pensioenen aan de betrekkingen van de slagtoffers der aanranding van 28 Julij en voor de begrafeniskosten dezer slagtoffers, werd de algemeene discussie geopend over het wets-ontwerp op de drukpers. De eenige spreker, die zich in deze zitting liet hooren was de Heer Lamartine, die zich tegen het ontwerp uitliet. Hij zeide, dat indien hij raadsman der kroon ware geweest, hij niet bij de Kamers maar bij de openbare opinie om het geschikte hulpmiddelen in het tegenwoordige hagchelijke tijdsgewricht zoeken zoude. Wel mogen de Regering, de Kamers, de nationale garde, de gedurige aanrandingen der drukpers moede zijn, maar juist daarom en omdat er van den kant der booze drukpers reeds alles gezegd en gewaagd is, moet men tot de thans voorgestelde maatregelen zijne toevlugt niet nemen. Dit ware den mond stoppen aan lieden, die niets meer te zeggen hebben.

»Zoo wij dachten, aldus ging de spreker voort, dat er eene wet bestond, die den booswicht beletten konde zijne misdaden te beramen, de drukpers om zich zelve onwaardig te worden, de verbitterde partijen om elkander in het hart des lands op te rijten en te verscheuren, met geestdrift zouden wij eene zoodanige wet goedstemmen; maar die wet kan er niet bestaan.

»Geloof mij, uwe wetten missen haar doel. Waren wij, gelijk gij zegt, uwe vijanden, wij zouden dezelve uit haat jegens u goedstemmen als een trouwloos en doodelijk geschenk. De gebeurtenis zelve, die aanleiding tot dit alles gegeven heeft, is krachtiger dan uwe wetten. In de daad, welke wet is sterker en welsprekender dan die Koning en zijne zonen onder eenen regen van kogels! dan die doorluchte Maarschalk, hen met zijn bloed beschermende! dan die twee en dertig lijken, over uwe straten verspreid! dan die veertien lijkbaren die, omgeven door den opregten rouw der gansche bevolking, uwe ontstelde hoofdstad doortrokken!

»Ziedaar tooneelen die door den afschuw, die zij verwekken, van de misdaad afhouden, even als de drukpers, door de walging, welke zij doet ontstaan, van regering loosheid afschrikt. Ziedaar wetten zoo als God die instelt, steeds eenen zigtbaren, gevoeligen heilzamen invloed uitoefenende op de verbeelding en op het instinkt der massa's! Laat deze groote en verschrikkelijke lessen alleen werken; haar indruk is sterker dan onze ijdele discussiën en duurzamer dan uwe wetten van eenen dag."

—Men verzekert, dat de Heer Chaix-d'Est-Ange, die door Fieschi tot verdediger was gekozen, stellig heeft geweigerd zich met die zaak te belasten.

—Men heeft in Londen berigten uit Santander, volgens welke de Spaansche bevelhebber dier vesting, niettegenstaande de tusschenkomst van de officieren der Britsche vrijwilligers, zes Franschen en een Pool heeft doen doodschieten, die bij de stad aan wal waren gekomen, om bij don Carlos dienst te nemen. De *Times* spreekt met den uitersten afschuw van deze tersgtstelling, zoo wel als van het gebeurde te Barcelona, waaromtrent men thans in Engeland uitvoerige berigten heeft. Het gepeupel dier stad heeft het lijk van generaal Bassa, na het door de straten te hebben gesleurd, op de archiven der politie geworpen, en daarmede verbrand.

—In de gemeente Arleux-en-Gohelle (*Pas-de-Calais*) heeft onlangs eene gebeurtenis plaats gehad waarvan de omstandigheden eenige overeenkomst opleveren met die, welke vroeger omtrent den raadselachtigen Kaspar Hauser verhaald zijn. Zie hier hoe de *Gazette des Tribunaux* van den 9 Augustus de toedragt der zaak verhaalt. Een deurwaarder was bij een' inwoner van bovenvermelde gemeente bezig met inventariseren. Hij ziet eene gesloten deur, en vraagt, in die kamer te mogen treden. Men aarzelt. Hij doet daarop de deuren met geweld openbreken, en een droevig schouwspel vertoont zich aan zijne oogen. In eene naauwe, zeer donkere kamer lag een lijdend wezen, opgesloten in een soort van kribbe uitgestrekt op een handvol vochtig stroo. Men zegt, dat dit schepsel in deze donkere gevangenis sints zijn negende jaar op deze ellendige wijze is opgesloten geweest. Hij is thans veertien jaren oud. Aan dit verlaten wezen, hetwelk schier niets menschelijks meer heeft, ziet men verdorde, lamme, en, om zoo te zeggen, geheel zamengetrokken ledematen. Zijn hoofd is bovenmatig groot en in het geheel niet geëvenredigd naar het zwakke zamenstel van zijn spookachtig ligchaam. Zijn gezigt is uitgedoofd, zijne verstandelijke vermogens zijn bijna geheel vernietigd, en alles in hem toont ons de stompheid van het dier vereenigd met een overblijfsel van menschelijken vorm. Het geregt heeft zich naar die plaats begeven, en de ongelukkige jongeling, die door zijne familie, om welke reden weet men niet, aldus zoo misdadig opgesloten werd gehouden, is dadelijk naar het gasthuis te Arras overgebragt. De ongelukkige is zoodanig verzwakt, door al hetgene hij heeft geleden, dat alle eenigzins versterkende spijzen of dranken aanstonds hevige stuiptrekkingen bij hem te weeg brengen. Er schuilt achter deze vreemde zaak een geheim, hetwelk het geregt zal ophelderen.

Geboorte, Sterfgevallen, enz.

BURGERLIJKE-STAND.

Van den 1sten tot en met den 16den October 1835, zijn ingeschreven, als:

BEVALLEN: *Mietje* van *Schilderus*, zoon. — *Christina Stuger*, zoon. — *Saraatje* van *Maraatje*, zoon. — *Johanna Wilhelmina Lekendij*, Echtgenoote van *James Richardson*, zoon. — *Leentje* van *Malmberg*, dochter. — *Petronella* van *Cato* van *'t Eijland*, zoon. — *Johanna Hendrina Boeman*, zoon. — *Esther Wilhelmina Besier*, Echtgenoote van Mr. *J. H. de Friderice*, zoon. — *Anna Christina Pohl*, Echtgenoote van *R. O'Ferrall*, dochter. — *Rebecca Bueno de Mesquita*, Echtgenoote van *Mordechai de la Parra*, dochter. — *Cathrina Louisa Serres*, Echtgenoote van *V. W. de Villeneuve*, dochter.

OVERLEDEN: *Andries van der Eps*, oud 40 jaar. — *Johanna Wilhelmina* van *Danjon*, oud circa 4 maanden. — *Rosie* van *Beaudoen*, oud ongeveer 80 jaar. — *Judith Alvares*, wed. *Jacob Jona*, oud 80 jaar. — *Johanna Catharina* van *Stolker*, oud 5 jaar. — *Andrew Allen*, oud [illegible]. — *Johanna Clasina de Bakker*, oud 66 jaar. — *Hanna Coenraad Heymans*, wed. *Isaac Salomons van West*, oud circa 72 jaar. — *Lea Dasilva Curiel*, Huisvrouw van *David Cohen Nassy*. — *Wilhelmina Maria Johanna*, oud 18 maanden, dochtertje van *Antoinetta Kuhn*. — *Johannis Ebbertus*, oud 1 dagen, zoontje van *Johanna Hendrina Boeman*. *Christiaan Constantijn Grall*, oud 4 maanden, zoontje van *Constantia van Grall*. — *Johan Baltenburg*, oud 35 jaar. — *Petronella Elspeet*, oud...

Advertentiën.

(39481) De KURATOR en WEESMEESTER der *Nieuwe Wees-*, *Kurateele-* en *Onbeheerde Boedels Kamer*, zal over zes weken, de dag nader te bepalen, publiek doen verkoopen:

Een *HUIS* en *ERF*, bekend onder L. D. N°. 222, alhier aan de *Keizerstraat*; aankomende den Boedel JACOBUS ANDRIES HOFFBERK.

Paramaribo, den 15 October 1835.

De Scriba bij de Commissie,
R. GOLLENSTEDE.

(39464) Het heeft den Alwijzen behaagd, onze veel geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, HANNA COENRAAD HEIJMANS, weduwe ISAAC SALOMONS VAN WEST, in den ouderdom van circa 72 jaren, na eene ziekte van 8 dagen, op den middag van den 13den dezer, tot zich te roepen en zoo wij vertrouwen naar een beter leven over te brengen.

Van welk voor ons smartelijk verlies langs dezen weg kennis gegeven wordt, aan Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten deze Kolonie; zullende overeenkomstig den wil der overledene, geene uiterlijke teekenen van rouw aangenomen worden.

Paramaribo, den 16 October 1835.

C. J. VAN WEST.

Mede namens mijn Broeder, Zusters en Behuwd-Broeders.

Gebroeders VAN GELDER,

(39465) Hebben per het Schip *Astrea*, gevoerd door Kapt. J. A. DE LANG, ontvangen: Supra fijne Jassen, Rokken en Vesten; Haarlemmer Ginghams; Friesche Bonten; Shimassen, gedrukte Calicots en Haircords; wit en in kleuren geborduurde Neteldoeksche Doeken; zijde-, cambret-, leederene en wit katoene Handschoenen; verlakte Tafelmaties; Visschersgaren, Bouwmaterialen; Verfwaren; Plantagiebehoeften, en alle soorten Engelsche Gereedschappen.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van B O O N *&* C°.